

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 ĽUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

<i>Predplatná cena:</i>		Vychodí každú nedeľu.	<i>Redakcia a vydavateľstvo:</i> V Budapešti, VI. okr., Aradi-utca 14.
Na celý rok	2 zl. — kr.	Zodpovedný redaktor a vydavateľ:	Sem sa majú posielat predplatky a dopisy. Nevyplatené listy sa neprijimajú.
Na pol roka	1 „ — „	VIKTOR HORNYÁNSZKY.	
Na štvrt roka	— 50 „		
Jednotlivé číslo 3 kr.			

Obrázok z lesa.

Barón Disider Bánffy.

Volačo vyše 4. rokov sedel v ministersko-predsedníckom kresle Uhorska, ktoré miesto nie preto opustil, žeby bol následkom utratenia dôvery kráľa alebo snemovej väčšiny padol, lež že nepomerne väčšmi miloval vlasť svoju, než vlastné osobné záujmy.

Keď ho dôvera kráľa pred 4. rokmi vymenovala za uhorského ministerského predsedu, politické pomery v Uhorsku boli veľmi rozčulené, naruživé. Rozdiel medzi tehďajšími a dneskajšími pomerami spočíval hlavne v tom, že vtedy politické stránky bojovaly proti sebe zásadami, kdežto dnes oposície bojujú proti liberálnej strane nie zo zásady lež zo slepej zášti. Keď barón Bánffy prevzal kreslo vlády, vtedy stály dva tábory proti sebe, jeden bol za liberálnu cirkevnú politiku, a to bol tábor liberálov, druhý ale bol proti slobodomyselnej cirkevnej politike a to bol tábor čiernych reakcionárov. Tieto dva tábory stály nepriateľsky proti sebe ale zo zásady, dnes stoja oposície proti vláde Bánffyho v boji nie zo zásady, lež z osobnej nenávisti. A Barón Bánffy vtedy, keď mal voči nepriateľov zo zásady, keď mal proti sebe čestnou zbraňou bojujúcich nepriateľov, vedel si víťazstvo vydobíť nad nimi svojou politickou múdrosťou. Dnes keď hľadá voči osobnou zášťou a nenávisťou sfanatisovaným nepriateľom, podľahol. Podľahol preto, lebo br. Bánffy viac miluje vlasť svoju, než jako nenávidí protivníkov svojich. Toto je vlastnou príčinou jeho odstúpenia.

Obzrime si v krátkosti čo všetko vykonal behom svojho vladárenia v prospech krajiny. Jako sme už pripomenuli, barón Bánffy vtedy zasadol do kresla ministerského predsedu, keď politické naruživosti boli vášnive rozkorbáčované. Jednu časť cirkevno-politických zákonov boli už obidve snemovne prijaly, návrhy boli predostrené kráľovi k sankcionovaniu. Sankcionovanie sa preťahovalo, následkom toho sa predošlý ministerský predseda Alexander Wekerle poďakoval. Liberálna strana vtedy odporúčala za ministerského predsedu baróna Bánffyho, čo muža skutkov, za povinnosť mu naložiac, aby previedol prijatie a sankcionovanie všetkých cirkevno-politických návrhov a jaknáhle sa tieže stanú zákonami, aby tieže uviedol do života.

A barón Bánffy túto úlohu skvele previedol. Kráľ sankcionoval všetky cirkevno-politické návrhy, ktoré barón Bánffy hladko, bez väčších otrasov uviedol do života, tak že dnes už, vyjmúc niekoľko ľudakov, celé uhorské obecnstvo vžilo sa do nového poriadku a dobré stránky tohože nahľadnuvše, ani zďaleka si nežiada revisiu cirkevno-politických zákonov.

Počas cirkevno-politických bojov dotedy jestvujúci úprimný pomer medzi kráľom a národom ochladol. Barón Bánffy vytknul si za úlohu, že pomer kráľa k národu a naopak spraví tým najsrdečnejším. A toto sa mu v plnej miere aj podarilo. Ničím nekalenej lásky kráľa k národu a naopak bol makavým dôkazom ten výjav, keď celý panujúci dvor jako by jedna rodina s národom zasvätili tisícročnú pamiatku pristahovania sa bratov Maďarov do Uhorska.

Cirkevno-politické boje mali za následok, že povstala u nás reakcionárna, kňazská strana, ktorá si vzala meno «ľudová strana.» Strana táto povolaná bola rozbúchať aj ten posledný zbytok pokoja, ktorý bol ešte medzi obyvateľstvom našej vlasti. Barón Bánffy rázne vystúpil proti tejto strane a prekázal jej štátoboriace, nevlastenecké účinkovanie. Pri voľbách roku 1896-ho nedovolil kňazom, aby ľud sviatosťami a inými cirkevnými obradami svádzali do svojho tábora. Jaknáhle barón Bánffy zabránil takéto zneužívanie náboženstva, ľudová strana hneď klesla, tak že pri voľbách bol vyvolený len nepatrný počet s ľudovým programom vystúpivších kandidátov.

V Uhorsku bydliače národnosti vidiac, že cirkevná politika pobúrila obecnstvo, ba že ho po istú mieru na dva tábory podelila, začaly tiež hlavu dvíhať. Silná ruka baróna Bánffyho ale potlačila každý protizákonný pohyb národností, ba jednotnú celistvosť štátu uhorského priviedla natoľko k platnosti, jako dosiaľ žiadna predošlá vláda.

Barón Bánffy netrpel, aby sa bárs kto miešal do vnútorných záležitostí vlasti našej. Jak rázne pokračoval v takomto páde, toho jasnými dôvodami sú pád grófa Kálnokyho ministra zahraničných záležitostí a pád pápežského nunciusa vo Viedni. Obidvaja padli, lebo sa chceli miešať do vnútorných záležitostí Uhorska, k čomu nemali práva.

Jeho zásluhou je, že sa v Budíne vystavil nádherný kráľovský palác, tak veľký, že poskytuje dosť miesta aj k prijatiu cudzozemských panovníkov.

Aj otázku kráľovského dvoru potisol dobre napred, a keď otázka ešte aj nenie tak riešená, jako by to požadovala historická oprávnenosť Uhorska, predsa aj v tomto ohľade spravili sme značný pokrok ku predu.

Nevieme zabudnúť ani ten slávnostný a radosťný okamih, keď nemecký cisár čo hosť nášho kráľa v budínskom hrade povzbudzoval nás k svornosti, k vystaveniu silného národného štátu. Vtedy boli zraky celej Európy na nás obrátené a Uhorsko vydobilo si uznanie po celom svete. Z tohoto

významného deju veľká čiastka tiež chváli politickú šikovnosť baróna Bánffyho.

Nehasnúce zásluhy vydobil si riešením otázky vojanskej výchovy v národnom duchu. Na jeho predostretie kráľ privolil k takej reforme čo sa týče vojanskej výchovy, že táže úplne zodpovedá požiadavkám krajiny.

Úzkosť priestoru nám nedovoľuje, aby sme vyrátali všetky tie ustanovizne, ktoré jemu ďakujú buď vzniknutie, buď rozšírenie. Tu sme pripomenuli iba tie najhlavnejšie.

Barón Bánffy bol najnárodnejším ministerským predsedom, ktorý mal vždy pred očima silný jednotný štát uhorský. Aby cieľ tento dosiahol, podujal všetko, vyvinul nezlomnú ráznosť. Muž tento neznal žiadnej ľahkosti, žiadnej prekážky, keď sa jednalo o záujem a dobro vlasti, jeho svietiacou hviezdou bolo čisté vlastenecké presvedčenie, vlasť svoju miloval nadovšetko. To dokázal aj teraz, lebo keď videl, že jedine jeho osoba stojí v ceste uzavretiu pokoja, že jedine jeho osoba dáva podnet k ďalším rozbrojom, pod ktorým vlasť naša tak mnoho trpela, vďačne opustil miesto svoje.

Barón Bánffy neutiahne sa na odpočinok, zostane aj naďalej na trnistej ceste politiky a tu aj naďalej bude osožné služby preukazovať vlasti, ktorú tak vrele miluje.

Slovo k rodákom.

Človek najistejšie na vlastnej škode zmudrie. A skutočne osobná skúsenosť je najlepším učiteľom. Čo neunavným mudrovaním len veľkoumni myslitelia sú si vstave vyobrazil, to skúsením jedenkaždý ľahko pochopí. Příkladov máme nadostač z časov snemovej obštrukcie a vyjednávania o parlamentány pokoj.

Tú samú vec dobrou i zlou, šľachetnou i nemravnou a takmer súčasne len falošník menovať môže. No a čo robia opposície a medzi týmito ľudári? — Obštrukciu nimi vyvolanú a prevádzanú, tú obštrukciu, ktorá nás do mimozákonného stavu vrhla, ktorá nám viac škody zapríčila, ako najzúrivejšia vojna: tú oni ako najvlastenejší čin do neba vychvaľujú, za nevidané a neslýchané víťazstvo menšiny roztrubujú: naproti tomu ale obštrukciu rakúsku, ktorá vďakou 14. §-u ústavy tamojšej natoľko ani nemôže byť nebezpečnou. tú oni veľkopansky odsudzujú, zatracujú. — Charakterističné je, ako píše o tomto «Kresfan»: «Zatati Nemci obštrukciou prekazili všetku osožnú prácu, (naši pravda nie?) tak že gróf Thun prinútený bol snem na dlhší čas odročiť. — Vláda je odhodlaná mimoústavne vyhovieť všetkým tým potrebám, ktoré nemohly prísť

do poriadku ústavnou cestou. Žeby rakúska vláda po ceste nezákonnosti kráčala, to ani jej najväčší protivníci a nepriatelia netvrdia.»

Nuž hľa, rakúski obštruanti sú zatati Nemci, naši ale patentirovaní vlastenci. Čo je inde zločin, to má byť u nás zásluhou. Kto je inde zákerníkom, toho my za rytiera považovať máme. — A takýto ľudia ešte očakávajú, aby sme na ich reči niečo dali! — V Rakúsku za vlasteneckú cnosť pokladajú grófovi Thunovi, že odhodlaný je mimoústavne previesť to, čo sa ústavne nedalo: keď ale naša ťažkonavšivená vláda s prvým dňom tohoto roku štát do úpadku vrhnuť nedovolila a tenže skutočne od bankrótú ratovala, to menuje ľudárskym smýšľaním zpotvorená opposicionálna menšina zrušením ústavy, a za udržanie činnosti štátnej kydla na ňu hanu nad hanu a obžaloby na obžaloby. A títo ľudia predpokladajú, že im ich hnusné hlúposti niekto uverí!? — Koho chce Pán Boh potrestať, tomu odoberie rozum.

Ale poďme ďalej. Hovorili sme zo skúsenosti, že prozretelní a úlisní ľudári, aby si vo pred všetko nepokazili, utiahli sa do úradia a pred seba postavili iných. Skutočne je tak. v prvom rade stála zavše národná vraj strana Apponyiho. A v skutku v tejto hnusnej borbe práve títo večne čistým a bezzistným vlastenectvom sa chvastajúci rytieri produkovali tie najzrejmejšie, najhlúpejšie nesmysle. K oboznámeniu si pripomenieme len jeden — ako čitateľom našim menej známy, — o iných i oni dobre vedia. Nemecký orgán Apponyistov doslovne takto píše: «Opposícia zaslúži to uznanie, že ona vďačne a ochotne veľké ústupnosti v záujme všeobecného dobra doniesla, lebo keď — vraj — opposícia v parlamentárnom boji (?) víťazom zostala, vláda ale a vládna strana porážku za porážkou utrpela, ktoré ju konečne nútily pojednávania ohľadom dohodnutia sa zaviesť, tak by opposícia oprávnenou bola bývala podmienky pokoja diktovať, neústupnou a prísnu byť a premoženému nepriateľovi nohu na krk položiť.» Nuž koľko tu fariseizmu a jezuitizmu v tak málo slovách! Parlamentným bojom menuje revoltu menšiny, ktorá parlamentárne pokračovanie vôbec do behu prísť neprivolí. Víťazstvom menuje úspech prácu zastavivších, keď oni spoludruhov v povinnom pracovaní prekazili!

Vodca týchto novomódnych víťazov, ten veľký Apponyi, len nedávno hlásal, že len po hlasovaní môže byť väčšina konštatovaná, a len tá väčšina je platná a víťazná, ktorá sa v snemovnom hlasovaní takou byť dokázala. Nuž tá víťazná opposícia kedy a v čom prehlasovala doposavadnú vládnu stranu? Kedy a v čom zvíťazila. Hnusnou samovraždou prispievala síce základy svojho štátu podrývať, to je pravda; ne-

spôsobnosťou domových poriadkov snemových prekazila činnosť zákonodarnú, to je tiež pravda, ale to víťazstvom pomenovať môže len zaslepenosť. A ona sa ešte citila byť oprávnenou položiť nohu na krk prevládanej vraj väčšine. Pri tomto vyjadrení našli sme onú najvzácnejšiu čiastku skúsenosti, ktorá je povolanou nám v budúcnosti dobré služby vykonať. Oboznámime sa s ňou bližšie.

Liberálna strana takmer od troch desaťročí spravuje osudy krajiny. Z jej lona pošle vlády sú to, ktorým ďakovať máme všetko, čo podnes bolo riešené na našom sneme. S vládou, následkom veľkej zodpovednosti a príčinou potreby spojená je aj moc. A táto moc kole očí opozičiam. Večná ich ponosa, že sa vláda a väčšinu tvoriaca liberálna strana tejto moci vzdaf nechce, ani pre pekné oči Apponyiho, ani pre hodvabnú reverendu Molnárovu, ani pre krásnu postavu Polónyho. Pravda že nechce a *nesmie* chcieť *sebvraždu*. Premocte, prevládzte ju páni rytieri víťazstvom vašich zásad v národe, získajte si väčšinu voličov, a vaša bude česť i sláva.

Že ťažko im je čakať, uveríme a to tým viac, keď vidíme, že ich očakávanie je marné. Privčas sa prezradili. Bez všetkej zodpovednosti mnohé roky politisovali na sneme i vo verejnosti. Sľubami, ktoré splniť nebolo nutno, obsypávali národ, obžalobami, za ktoré nemuseli dobre stáť, vládu a väčšinu. Každý krok a účinok vlády a a väčšiny za nadužívania moci vyhlasovali a hľa, pri pojednávaní o parlamentárny pokoj len raz prišli do toho položená, aby na aktívnu politiku rozhodujúčne vplývali, a už napriek svojej nadvlády a malého počtu tyransky chceli gvaltovať nad rozhodnou väčšinou krajinského zastupiteľstva. Tyransky hovoríme, lebo veď nik nežiadal od nich, aby *oni* votovali indemnitu barónovi Bánffyemu; nik nežiadal *ich* aktívnu pomoc, ale len vzdatia sa obštrukcie tak, aby tie návrhy zákona, ktoré sú nevyhnutné, oná väčšina odhlasovať mohla, ktorá takové za prospešné a potrebné drží. Naopak ale oné ústupnosti, ktoré im vláda urobila, tie všetky do daru dostali, lebo i tým väčšinu len liberálna strana zabezpečí.

Vysvitá z toho jasne a zrejme na aké nadužívania moci a aké gvaltovanie by sme museli byť pripravení, keby oposícia, ktorákoľvek, prišla k moci a vláde, keď teraz v nepatrnosti svojej tak tyransky pokračovala. Keď ešte i teraz svojimi pár krikľuňskými hlasami prejavenie pravej vôle národa, ktorá sa väčšinou ablegátskych hlasov dokumentuje tak urputne prekazovala. — Rodáci, učte sa z tejto skúsenosti.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Politické rozpoloženie po tak dlhom čase začína sa predať už raz čistiť. Úprimne soznať musíme, že my sme neočakávali a ani si neželali také čistenie, také sa deje. Prvý a najsmutnejší krok obľadom čistenia politického rozpoloženia je poďakovanie sa baróna Bánffyho. Barón Bánffy spolu s ostatnými ministrami odstúpil a poďakovanie oddal v sobotu aj písomne kráľovi. Pád Bánffyho zadal ťažkú ranu parlamentarizmu, lebo nedá sa odškriepiť, že odstúpenie jeho — po istú mieru — stalo sa následkom násilnosti, ktoré teraz menšina prevádza v sneme. A toto je smutný príklad, ktorý jak budú oposície aj nabudúce nasledovať, môže toto ľahko byť hrobom našej konštitúcie.

Udalosti minulého týždňa sú nasledujúce. Ministerský predseda barón Bánffy prišiel 15. ho februára večer nazad do Budapešti. Očakával, že vo štvrtok dostane odpoveď oposícií, v ktorej tieto označia naposledy svoje požiadavky. Spojené oposície daly odpoveď iba v piatok 17. ho februára a v tejto odpovedi znovu podržaly svoje predošlé stanovisko, že totižto indemnitu terajšej vláde neodhlasujú a ani že neprivolia k zostreniu stavov snemovne. Po tejto odpovedi barón Bánffy videl, že s oposíciami nadarmo vyjednáva, že tiež urputne sotrvávajú na svojom stanovisku, aby tedy krajina prišla už raz k žiadanému pokoji, rozhodol sa, že napriek tomu, že požíva jak dôveru kráľa, tak aj dôveru väčšiny, s celou vládou zaťakuje a prepustí svoje miesto inému, ktorému sa snáď ľahšie podarí pokoj uzavrieť.

Ministerský predseda barón Bánffy dal svať liberálnu stranu k porade na piatok večer, a tu v dlhšej reči oznámil, že sa vláda poďakúva a že poďakovanie písomne zajtra predloží kráľovi.

Na tejto porade plným počtom shromaždení členovia liberálnej strany veľkú oduševnenosť prejavovali proti barónovi Bánffyemu. V mene celej strany Koloman Radó tlumočil city vďaky, ktorá prebýva v srdciach nielen členov liberálnej strany, lež aj širokého občerstva. Ubezpečil baróna Bánffyho, že jeho odstúpenie sprevádza celá krajina s úprimným poľutovaním. Ubezpečil baróna Bánffyho, že história zaznačí jeho vladarenie čo najuhorskejšie a najnárodnejšie. Celá strana schvaľuje ten spôsob, jakým pokračovala vláda vo vyjednávaní o pokoj, a oznámil, že strana považuje tie body pokoja, ktoré vláda oposíciám predložila k prijatiu, za vhodné za základ ďalšieho vyjednávania. Konečne vyslovil barónovi Bánffyemu, čo vodcovi strany vrelú vďaku a vďačné uznanie.

Týmto sa odobral zase jeden významný dej v histórii našej vlasti. Naša milá vlasť má mnoho čo ďakovať barónovi Bánffyemu, ktorého vodiacom hviezdou v politike bola snaha a túžba po čím silnejšom usjednaní vlasti našej

Po porade odcestoval barón Bánffy spolu s barónom Fejérvárym, honvédskym ministrom do Viedne, aby predostrel kráľovi poďakovanie sa vlády.

V nedeľu, to jest 19-ho februára prijal kráľ najprv baróna Bánffyho a zatým baróna Fejérváryho. Barón Fejérváry oddal kráľovi poďakovanie sa celej vlády, pritom zároveň rozložil jeho veličenstvu politické rozpoloženie. Barón Fejérváry tiež podal zpravu kráľovi o stave politickom. Kráľ v nedeľu sa ešte konečne nerozhodol, ako bude riešiť politický spor. Rozkázal ministrom, aby ešte aj naďalej zostali vo Viedni a zároveň dal povolať do Viedne na pondelok aj Kolomana Szélla.

V pondelok prijal kráľ na dlhšom výsluchu Szélla a pri tejto príležitosti *poveril ho sostavením* nového ministeria.

Chýr o poverení Kolomana Szélla sostavením nového ministeria prišiel do Budapešti v pondelok podvečer, kde bol s tým najväčším uspokojením prijatý, lebo Koloman Széll je dávny vyprobovaný bojovník liberalizmu, o ktorom sa vie, že bude stúpať v šlapajoch terajšej vlády.

Koloman Széll prišiel v utorok nazad do Budapešti a večer objavil sa v liberálnom klube, kde bol srdečne prijatý, čo nový vodca strany. Hneď v ten večer začal vyjednávať s veľkou čiastkou dosavadných ministrov, aby podržali aj naďalej svoje úrady. Jako počut, veľká čiastka terajších ministrov aj pod Széllom je hotová podržať svoje torby. Tak údajne iba traja ministri vystúpia, asice minister vnútra Desider Perczel, ktorý má byť predsedom snemovne, barón Ernest Dániel, minister obchodu, ktorý sa už aj predtým chcel poďakovať a minister pravosúdia Erdélyi, ktorý už tiež dávnejšie zunoval svoje vysoké postavenie. Ostatní ministri zostanú aj naďalej v úrade.

Keď Széll videl, jak vďaka ho prijala liberálna strana čo budúceho ministerského predsedu, prichytil sa hneď v stredu k ťažkej čiastke svojej úlohy, totižto k vyjednávaní s opozíciami straniva pokoja. V stredu sa radil s vodcami opozíciami a títo prijali návrhy Szélllove takže pokoj bude prípadne už vo štvrtok alebo v piatok uzavrený a Széll môže ísť v sobotu ku kráľovi oznámiť mu, že sa mu podarilo pokoj uzavrieť, v ktorom páde oznámi hneď kráľovi aj soznam ministrov, ktorých si mieni k boku svojmu povolať. Jak kráľ nebude mať námietky proti podmienkam pokoja, tak vymenovanie Szélla za ministerského predsedu bude uverejnené hneď začiatkom budúceho týždňa, vtedy bude zároveň prepustený barón Bánffy a tí ministri, ktorí nechcú pod Széllom podržať svoje úrady.

Po vymenovaní novej vlády snem začne hneď zasadať, vyvolí si predsedu a podpredsedov, načo príde rad na pojednávanie indemnity a ostatných návrhov, ktoré čakajú na pojednávanie už od minulého roku.

Všetko stane sa tak iba v tom páde, jak sa Széllovi podarí pokoj uzavrieť s opozíciami za takých pod-

mienok, ktoré kráľ odobrí; jak sa mu toto ale nepodarí, tak je otázka, čo sa stane.

Odročenie assentírky. Snem dosiaľ neprijal návrh zákona o povolení rekrútov, následkom čoho nielo zákonitého základu k odoberaniu rekrútov. Minister honvédstva barón Fejérváry, aby následkom tohoto neudaly sa miestami nepríjemné výstupy, vydal nariadenie, ktorým hlavnú assentírku predbežne odročuje na neistý čas, totižto do tých čias, pokým nevydá nariadenie, že sa assentírka môže prevádzať.

Vstúpenie do liberálnej strany. Vyslanci Franc Komlóssy a Stefan Roszival, kanonici, nepatrili dosiaľ k žiadnej parlamentárnej strane. Z tej príležitosti, že kráľ sostavením vlády poveril Kolomana Szélla, menovaní vyslanci osvedčili sa, že chcú vstúpiť do liberálnej strany. V liste upravenom na predsedu liberálneho klubu hovorí, že preto vstupujú do liberálnej strany, lebo sú presvedčení, že záujmom vlasti a cirkve môžu slúžiť dľa svojho najlepšieho presvedčenia aj vo sväzku liberálnej strany.

Inkompatibilita vyslancov. V minulom čísle sme boli spomenuli, že asi proti 40-tym vyslancom bola oznámená inkompatibilita. Patričný odbor snemu predvolal všetkých oznámených vyslancov, ktorí všetci dokumentami dokázali, že tie podniky, v ktorých aj oni majú čiastku, nestoja v žiadnom potyku so štátom a tak tieto zamestnania srovnávajú sa s vyslanckým postavením to jest nie sú inkompatibilné. Odbor v tomto smysle rozhodol.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 16-ho februára. Snemovňa vyslancov bola si preto odhlasovala osem dní vakácií, aby sa pokoj tým ľahšie dal uzavrieť. Ale minuly sa aj snemové vakácie a pokoj len predsa nebol uzavrený a tak snemovňa na dneskajšom zasadnutí pokračovala v „práci“ tam, kde táže bola pred ôsmymi dňami pretrhnutá, totižto pokračovalo sa v zabíjaní času hlasovaním dľa mena. Hlasovalo sa najprv nad tým, či vyslanci Reiter a Wittmann smú hovoriť pred denným poriadkom na zasadnutí vydržiavanom pred týždňom. Nebolo im dovolené. Na dneskajšom zasadnutí blásili sa piati vyslanci k slovu pred denným poriadkom a pýtali nad tým hlasovanie dľa mena; tieto hlasovania boli odročené na zajtra.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 17-ho februára. Zasadnutie bolo vyplnené hlasovaním dľa mena nad včera zadanými žiadosťami obfadam povolenia slova pred denným poriadkom. Včera chceli piati hovoriť, dnes dvaja, tak tedy má sa sedem rás hlasovať dľa mena. Z týchto sedem hlasovaní vybavené bolo troje, ostatné zostaly vo fórote.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 18-ho februára. Dneskajšie zasadnutie bolo vážne. Predsedajúci Madarasz pripomenul odumretie präsidenta francúzskej

republiky a navrhol, aby snem vyjaval sústrasť nad zraťou, ktorá zastihla francúzsky národ odumretím prezidenta.

Na to za hrobovej tichosti povstal ministerský predseda barón Bánffy a oznámil snemu, že sa spolu

s ostatnými ministrami poďakúva. Prosi, aby snem do tých čias, kým kráľ nevymenuje novú vládu, nevydržoval zasadnutie. Tento návrh bol jednohlasne prijatý, načo liberálna strana oduševnene éljenovala barónovi Bánffymu a celej vláde.

Príde jaro.

Zahučaly hory, zahučaly lesy:
Ešte vždy len mrazy, — jar pokoja kde si?
Čo vedno žiť musia, tak dlho sa moria,
Div, že i matku vlasť nezničia, nezboria.

No zaduje vetrik ponad nivy vlasti:
Zaženie nepokoj i nesvárov strasti;
Zakvitnú nádejou i dôverou polia:
Zahoja sa rany, toľme čo nás bolia.

I pod naším oknom ružička vykvitne, —
Hej i nám už skoro slnko blaha svitne:
Čo sa dlho hrýzli, už sa raz pomeria,
Že ťažko hrešili uznajú — uveria.

Zaspieva sláviček ľahodným večerom, —
Loď štátna veselo pluje novým smerom.
Sobectvo podľahne, vlastenstvo vífazi,
Puknú svárov putá, — rozbrojov reťazi.

Potóčkami vlnky strieborné žblnkajú,
Nové nám nádeje sľubujú, núkajú:
Príde jaro, príde, národu, krajine,
Hej, veď «nedá zhynúť Boh toľkej rodine.»

Odborné vzdelávanie robotníkov.

Priemyselné a kupecké komory podávajú každoročne zprávu o vývine, o stave priemyslu a kupectva, predostierajúc súčasne svoje návrhy, ktorých uskutočnenie v záujme nášho priemyslu za potrebné držia. Najčastejšie prizvukujú potrebu odborných škôl, vyznačujúc hneď aj miesta, kde by takéto odborné školy mali byť stavané.

Kto s pozornosťou sprevádza vývin nášho priemyslu zvlášte na našich slovenských stranách, ten sa presvedčí v prvom rade o tom, že sa veľkopriemysel v poslednej dobe značne pozdvihol, viac veľkých dielní bolo na našich Horniakoch postavené, a tieto dielne nielen že sú vstave závodíť s cudzozemskými priemyselnými podnikami, lež pomaly vytlačujú cudzozemské výrobky, rozširujú sa, zrastajú. Ale keď bližšie pozremo do týchto dielní, nuž zbadáme hneď na prvý pohľad, nakoľko sme ohľadom odborného vzdelania zaostali. V hornouhorských dielnach zamestnaní odborní robotníci sú z väčšej čiastky cudzinci. Naši robotníci dostávajú v týchto dielnach len posledné zamestnania, lebo sa odbornej práci nerozumejú,

lebo nemajú ani dostatočnej zručnosti, ani dostatočnej inteligencie, aby sa v tejto práci behom krátkeho času zdokonalili. Dobré platenú robotu teda vykonávajú v hornouhorských dielnach nateraz zväčša cudzí robotníci. Toto má byť ináč. Keď si my prajeme, aby sa náš veľkopriemysel pozdvihol, nuž prajeme si to nie v záujme cudzincov, aby títo mohli dostať u nás zamestnanie, lež prajeme si toto v záujme našincov, aby týmto poskytnutá bola príležitosť ku zaopatreniu si práce a zaslúženého zárobku.

Je pravda, že sa aj náš ľud pomaly priučí odbornej práci, druhá alebo tretia generácia bude už mať dosť zručnosti a schopnosti, aby dovážanie a zamestnávanie cudzích robotníkov stalo sa zbytočným; ale aj toto odborné vzdelávanie bolo o mnoho dokonalejšie a rýchlejšie, keby sme mali potrebné odborné školy, v ktorých by si usilovní a schopní mladíci behom 2—3 rokov toľko zručnosti a odborného vzdelania nadobudli, koľko si nadobudnúť môžu mimo odbornej školy len behom viac rokov, dlhotrvajúcou ťažkou prácou.

V Uhorsku je odborných škôl priemerne málo. Návšteva týchto škôl, pokiaľ sú zväčša vo veľkých mestách, je drahá, tak že chudobnejší rodič nemá dostatočných hmotných prostriedkov, aby svojho synka v odbornej škole mohol dať vzdelávať. Ba do odborných škôl prijatí nemôžu byť ani všetci tí, ktorí sa každoročne hlásia, lebo školy sú zariadené len pre istý počet žiakov, a tento počet je priemerne veľmi malý. Potrebné by boli teda nové odborné školy a značná čiastka týchto nových škôl mala by byť postavená na našich Horniakoch. Toto by bolo potrebné, aby hornouhorské dielne mohli zamestnávať našich odborných robotníkov, aj tie, ktoré už teraz pracujú, aj tie, ktoré nabudúce budú stavané.

Lebo sú veľké výhlady, že sa náš veľkopriemysel ešte značnejšie bude vyvíjať. Naše Horniaky majú veľké množstvo prírodných pokladov, o ktorých naši starí lebo nič nevedeli, alebo si tieto nevšimli. Až teraz, zvlášte prispomím cudzích podnikateľov začína sa dvíhať náš priemysel, naše hory a doly prekutávajú, a keď nájdú látku súčasne k spracovaniu, o potrebný kapitál je hneď postarané. Koľko tisíc pňov pekného dreva zbranelo, zhnulo po horách, lebo sa dľa náhľadu vtedajšieho majiteľa rúbanie a vozenie dreva ani nevyplatilo. Teraz smelý podnikateľ vyrúbať dá hory, shotoviť dá splavy, ved' dolu dolinou tečúci potok mu je ku tomuto veľmi prihodný a lacný drevený tovar spracuje v dielni, ktorú pri vchode do doliny postavil. A tak je to aj s inými surovinami. Dlhé roky sme kupovali cement z cudzozemska, kdežto sme ho mali doma veľké množstvo. Našiel sa podnikateľ, postavil fabriku na cement, a teraz z našich krajov vyvážajú túto pri modernom staviteľstve tak veľmi potrebnú látku do cudzozemska, lebo je cement z našich vrchov lepší a aj lacnejší, ako cudzozemské fabrikáty. Vlnu tiež nebudeme musieť predávať do cudzozemska a súkno nebudeme musieť odtiaľ kupovať, jaknáhle budeme mať fabriky na súkno. V našich vrchoch najdeme gyps, mramor, apugu, škridlicu, hnedé uhlie a iné užitočné nerasty vo veľkom množstve. Tento zanedbaný, žiadne úrody nedonášajúci poklad veľkopriemyselník hľadá, vyzdvihne z hĺbky zeme a spracuje. Naše rieky poskytujú vodnú silu, ktorú veľkopriemyselník výtečne môže v prospech svojho podniku použiť. Doteraz túto vodnú silu sotva použili ku inému ako ku spúšťaniu plní a ku hnaníu malých mlynov. No moderná technika bude vedieť aj tento veľký kapitál zúžitkovať. Kapitalista tiež ochotne ponúkne svoje státisíce, len aby videl, že mu kapitál dobré úroky donáša. Sú teda výhlady, že sa hornouhorský veľkopriemysel ešte značnejšie vyvinie.

A práve preto, že sú takéto výhlady, malo by byť postarané o odborné vzdelanie robotníkov, aby títo hneď pri počiatku podniku boli schopní prácu započat'. Preto schvaľujeme snahu kupeckých a priemyselných komôr, košickej a prešporskej, ktoré pri každej danej príležitosti prizvukujú potrebu stavania odborných priemyselných učebných ústavov na našich hornouhorských stranách.

Miestne pomery určujú, kde má byť jaká odborná škola postavená. V tomto ohľade môže nám slúžiť za príklad cudzozemsko, kde stavané bývaly na istých vidiekoch odborné školy, zúčastky tým cieľom, aby spracovanie surovín na patričnom vidieku sa nachádzajúcich v odbornej škole bolo započaté, a týmto aby bol poskytnutý základ ku vývinu istého odvetvia priemyslu, zúčastky zas preto, aby na tých vidiekoch, kde sa už istý priemysel vyvinul, postarané bolo o odborné vzdelanie robotníkov.

Snahou každého jedného má byť, aby sa v kruhu svojej činnosti vždy viac a viac zdokonaľil. Ustavične sú nové vynálezy, nové výdobytky, nové skúsenosti, ktoré veľké výhody poskytujú gazdovi, ovocinárovi, včelárovi atď. Jestli sa tento stará o zveľadenie svojich odborných známostí. Na našich stranách v novšom čase vydržiavané bývaly odborné prednášky, ktoré naše slovenské obecnosť s veľkou ochotou navštevuje a s pozornosťou sprevádza poučné rozpravy odborníkov. Sriadené bývaly náukobehy, a od týchto istotne väčší výsledok očakávame, ako od prednášok, lebo poslucháči nielen teoretické bývaly poučovaní, lež všetko ukázané a dokázané býva aj praksou. Vzorné gazdovstvo, jakých sriadenie zvlášte trenčiansky gazdovský spolok započal, prispeje istotne ku vývinu nášho poľného hospodárstva.

Naši gazdovia neradi robia nové pokusy, preto že sa oproti každej novote s akousi nedôverou chovajú, ale aj preto, lebo ku robeniu rozličných pokusov chýbajú im zväčša hmotné sily. Ale keď vidia dobrý príklad a presvedčia sa zo skúsenosti o výhode, ktorú im jedna alebo druhá novota poskytuje, nemeškajú so zavedením novej praxi.

Veľmi chvalitebne jednáajú tí členovia hornouhorskej spoločnosti, ktorí účinkujú v prospech odborného vzdelania nášho slovenského ľudu. Ich šľachetné snahy musia viesť ku žiadúcemu cieľu, jestli v započatej práci vytrvajú.

DOPISY.

Dolný Liptov, dňa 15 feb.

Veľactený Pán Redaktor!

Nech si nikto nemyslí, že žarty alebo aj bláznovstvá sa teraz robia len po veľkých mestách, také niečo máte teraz v každej dedine. Nič není nového, keď taký figliar gazda nemá svoje záprahu, nechce sa mu z hory domov peši ísť, urobí sa chorým a jeho sused chce nechce berie ho na voz, a ak je na voz nemožno, spraví šmyk, položí ho naň a pekne ho svezie dolu vrchom. Keď je už na rovine s radosťou vykrične dobrému susedovi; ale si ty sused len predsa veľký blázon!

Druhý zas, keď vidí, že v obci berú každému trúnok keď je to z mesta alebo druhej dediny, vezme súdok na chrbát a už sa berie figliar pomaly cez dedinu kráčajúc a mysliac: počkajte veď vás ja prevediem. Pod Mníchom rozmýšľa čo urobí; a hľa už to má: ide ku Váhu, naberie do súdka vody, vloží do tanistry a hajde zas pomaly domov, kde ho už poctivý úrad čaká. Jano daj sem súdok, bol si v Ružomberku po pálenku? Ja nie. Ja nesiem ocot Hexnerovi. To nie ocot, to je pálenka, a už mu berú súdok s chrbta a marš s ním k rychtárovi. Tam sa už potom naleje najprv do fľaše a tak do sklienky, dávajúc radom koľko ich je tam. Nepovie ani jeden nič, len keď ostatný vypije, začnú sa všetci smiať, keď namiesto pálenky pili čiru-čistú vodičku.

Starý pastier nevládze z mesta už domov, ľahne si pod Mníchom a jedným okom kuká, či ide niekto z mesta, čo by ho previezol. Na jeho nešťastie ale ani len jedného furmana nevidieť, len poštový sluha ide popri ňom, ktorý ho ale nemôže previezť pretože peši chodí. Príde ale do dediny a rozhlási, že tam a tam leží človek zamrznutý. Úrad, aby nepremeškali, pošle troch chlapov s taligou preňho a rozkáže im, aby ho hneď potom dali do emiterovej búdky. Pastier, keď ho chcú do emitera viezť už odmrzne a kričí, že on veru tam nebýva, ale na vyšnom konci.

Jano Brauček ide do hostinca, kúpi liter pálenky na hostinu lebo čaká svojho švagra aj so ženou. Títo prídu k milému Janovi a teraz inej pomoci už niet, len pálenku so slaninou zobriať a potom už takú masnú piť. Čo sa ale nestane, fľašu s pálenkou položil ku fľaši so svätenou vodou, jeho žena vezme fľašu so svätenou vodou a tu zohreje, položí na stôl a muž nalieva do sklienky, podáva švagrovi aby pil, švagor vypije a nehovorí ani slova; vypije aj švegerina a nepovie nič, len na muža pozerá. Príde rad na Jana, znalec dobrej pálenky, hneď vie, čo sa stalo. Toľko a toľko sa ti žena do matera, veď si ty nie pálenku ale svätenú vodu zobrial. Či sa ho berieš znovu hriať.

Tam tem týždeň idú po pri mne dvaja chlapi, veselo si nadávali jeden druhému, ja rozmýšľam čo títo ľudia majú medzi sebou. Hneď som porozumel. Stretnul

sa s nimi bývalý rychtár, tomu pekne krásne vyrozprávali ako sa má vec. Bývalý rychtár hneď aj rozlúštil vec tak: Štefan! ty si si požičal od Fordáča jednu zlatku, bárs ste ju aj spolu prepili, keď si ju tento požaduje, máš mu ju vrátiť. Vidiš Štefan! už ste mali dva termíny, ako Forgáč hovorí, že má fíškála, to je hneď 10 zl. a ešte tretí termín bude stáť čo len 5 zl., je spolu pätnásť zl. a toto všetko ty budeš platiť, vieš? Ďalej hovoril bývalý rychtár: Štefanko môj radostný, predpláť sa na Opravdového Kresťana, čítaj ho pilne a ja ti stojím zato, že sa pravotiť nebudeš; lebo ta náš časopis poučí čo je pravota.

Neskoršie idú dvaja valasi popri mne, shovárali sa o nejakom Zelenkovom mydle. Totiž, že „Kresťan“ vraj predáva také mydlo, že keď sa ním umyje, čo by čo zlého porobil, čobys čo pojedol, nebude mu nič. Hej bratku! dajme si my takého mydla doniesť, bude že nám potom radosť žiť na dlhej lúke. Nebademe potom tam iné robiť len v žinčici mäso variť.

Čo ale previedli dvaja bratia s kamarátmi z Lúček, to už presahuje všetky huncúctva. Išli do Spiša drevo vyvázať, medzi sebou sa volačo poharkali, potom sa ešte pobili a brat brata myk do pahreby hodili. Tento chudák na smrť popálený ešte prišiel domov, ale hneď dušu vypustil. Teraz po roztopašných fašiangoch budú si sedieť v chládku za pár rokov. Nuž vidíte! toto sa všetko stalo cez minulé fašiangy. S Bohom! *Ondrej Mních.*

Kiszucz-Ujhely, vo februári.

Utený Pán Redaktor!

Jako sme takmer s celou istotou už vopred vedeli, že nitrianska deputácia želaného výsledku nedôjde, tak sa to aj stalo; po návrate svojom z Nitry bofastne zastonala nad tým, že osvietený pán biskup čo raz učinil, viac neodvolá. ani druhú faru mestu nášmu, — ktorú udajne len samé ženičky stavaly — nepovolí, deputácia táto potom nasledujúcu lamentáciu odriekala:

Škoda našej cesty, ktorú sme konali,
Ešte väčšia groší, čo sme ich pozbili;
Bo tam neplatila ni prosba, ni hrozba,
Ani ukázaná vodecú nášmu služba.
Ach beda, prebeda! čo veľf bude s nami
Opustenými a chudákmi ľudarmi?!
Kde najst útechu v trápnom našom žiali
Nad tým, že sme vodcu navždy utratili?
No, ale netrafme pevnú nádej našu,
Ešte nalezneme dakde bujnú pašu;
Na tú nás povedie umele vedecký,
O moc zaťatejší Károľ ochodnický.
Teu už zná chodníky, ktorými chodievať,
Po predošlej ceste a kde sa schádzavať
Na porady, ktoré nás povedú k cieľu,
Trebárs nie k pravému, ale záhubnému.
A potom Divina tiež je nie ďaleko,
Vždy sa môže poslať z tábora vofakto,

Ktorý bude prosíť o radu tatička
 Od nás vzdialeného a to na pol dníčka.
 Ale prestaňme už tie žiale vylievať;
 Usilujme sa ich tým častej zalievať
 Horkými slzami suda peňavého,
 Tým naším Paluškom mile dávaného.
 Rozmýšľajme nad tým jak odprevadíme
 Janička nášeho, a kde postavíme
 Pomník vrelej lásky v srdciach dudlajúcej:
 Myslíť, že na cestu k Palkovi vedúcej.

Garbiar.

Zázrivá, dňa 15-ho februára 1899.

Veľactený Pán Redaktor!

Nedávno som podal smutnú zprávu o jednom, ktorý zamrzol; teraz zas o samovražde sdelujem chýr z obce našej.

Ondrej Trnovec Skladan dňa 9-ho t. m. viezol so synom drevo do obce na sklad. Prv než by sa bol znovu do hory pobral, potúžil sa na cestu do hory a pozdejší do večnosti — pálenkou. Prijdúc do hory niečo sa poharkal so synom, keď mu tento dohovárал, že ani len chvíľe nemôže byť bez pálenky. Nechal syna v hore a posiel do domu; tu sa oblečúc do sviatočných háb, vošiel do humna pozapieral sa dobre a potom sa na šope obesil.

Naša ho nevesta už mrtvého; visel ale tak, že viac ležal na slamených šúpach ako visel.

Teda pálenka zas podala príležitosť jednomu 57-ročnému korhelovi ku samovražde a páchatel tohto ohavného skutku, zabudnúc na Boha a na vieru, uvrhol sa na veky do hĺbky pekla a svojim pribudným učinil hanbu.

Dňa 1-ho t. m. napadnul u nás dost hodný snáh; napravila sa sanica, ale len na krátky čas, lebo už 8 ho nastal odmäk a snáhu už málo, už je po sanici. V ostatné fašiangy už pršal dážď.

Vstúpili sme do svätého pôstu; no, čo sa v našej obci a to v ostatné fašiangy robilo, to by zarmútilo každého, kto len koľko-toľko citu viery ešte v srdci chová. No ale týmto časom nejdem ani tie skutky, ani tie osoby jaké a ktoré k všeobecnému pohoršeniu spáchané boly, opísať; nechám si to ale na druhý raz a obznámim čtené obecenstvo s tými výbornými osobami a ich chvalitebnými činami, vtedy ale beda každému, lebo sa započne a prevedie všeobecné a dokonale prečistenie, a bude nasledovať: „pokuta za hriechy.“

Konečne i o tom načim podať zprávu, že následkom neprajného počasia ľudia u nás veľmi choľafavejú; smrť počína brať svoje obeť z radov dýchavičných a na prsia slabých; — panuje neprijemná influenza.

S úctou. *Fr Zeus Ludomil.*

BESEDNICA.

Jablon Petrova.

— Dľa cudzieho. —

Peter, budúci dedič malého gazdovstva v dedine na juhu krajiny, nebol žiadnym významným šuhajom. A k čomu práve? V škole s ťažkosťou naučil sa čítať, písať a počtovať a v jeho čele rodily sa myšlienky asi tak rýchle jako huby na suchej stráni. Ale inak bol Peter riadny chlapik. V 15. roku zdvihol vrece múky jakoby napchané bolo páperim a v 16. vyzdvihol v zuboch stôl s náčiním pre šesť osôb. Bol to šuhaj urastlý jako jedľa. Rodičia boli veľmi hrdí na svojho syna, dakujúc Bohu, že obdaril rod ich tak zdravou haluzou. Nikdy mu nič neschádzalo a nikdy nenariekal na svoje pľúca, silné jako kovárske mechy, ani na svoje srdce, ktoré bolo pravidelné jako hodiny.

Avšak Peter vedel veľmi dobre, prečo sa mu tak znamenite dari: ponevác „jeho stromu“ výborne sa darilo. Mal totiž „svoj strom“ jako všeteia jeho vrstovníci obojeho pohlavia. Na tom vidieku totiž panuje v obyvatelstve dávny zvyk že otec v deň narodenia nového člena rodiny zasadí mu stromčok, jehož osud s osudom dieťaťa srastá, jako povera hovorí. Rastie li dobre, má sa dieťa k svetu a naopak dieťa podlieha nemociam, keď vädne jeho strom.

Stromom Petrovým bola jablon. Zasadili ju na brehu potoka, aby mala dost vlhky a tučnej zeme k výžive svojich koreňov. A jablon skutočne vzrástla v mohutného velikána s rozloženou korunou a silným pňom obťahnutá kôrou hladkou jako kočka meštana. Úroda bola rok od roku bohatšia a vetvy pod ťarchou červených jablíček až sa prehybovaly.

Avšak tento bujný vývin jablone mal tiež svoj háčik. Naproti na druhej strane potoka v zahrade susedky bola slivka, ktorú jablon svojimi vetvami a tónou zrovna umorovala. Obzvlášť jedna dlhá vetva jako hrozica päť vyrazila až do jej koruny.

Raz večer, keď Peter oprený bol o svoju jablon blúdiac očima po oblobe, videl k sebe prichádzať slabučkú devu s vábivými očima jako lieskové orechy a s rudou šatôčkou jako makový kvet uviazanou nad spletenými vrkoči bohatých, tmavých vlasov. Bola to Marta, deera susedkina.

Ľahunko prekročila potok jako holubica a priblížila sa k jabloni s rozpačitým úsmevom, krásnym a svodným úsmevom, ktorý tak Petrovi lahodil jako krajec chleba, natrený čerstvým, vonným maslom.

„Dobrý deň, Petrik!“

„Dobrý deň, Martuška!“

Marta sklonila hlavičku a líčka jej trochu zbledly. Chcela zaiste čosi veľmi dôležitého Petrovi rieknúť, lebo jej rty beznádejne sa zachvievaly, nemohúc utajiť všetko, čo prichystané bolo pre synka susedovho. Ale za okamih

rozpaky zmizly a Marta vztýčila sa vo svojom krásnom vzhľade ako prvoseuka.

„Peter,“ riekla začervenujúc sa ako pivónia, „musím ťa o niečo požiadať.“

„Čože, len von s tým,“ na to Peter.

„Matka ti odkazuje, že by si bol veľmi, veľmi dobrým, keďby si z tejto jablone jednu vetvu okliesnil.“

„Ale,“ ohradzoval sa nepriateľsky Peter „urezať jednu vetvu?“

„Ano, tú veľkú, vidíš, ktorá siaha až do koruny protejšej slivky našej a zatôňuje ju...“

„Áno, áno, pravda, prekáža tam.“

„A pod slivkou nechce viac rásť ani mrkva ani cibuľa.“

„Hm, to je škoda,“ bručal Peter.

„A ovocie vo tóni špatne zreje...“

„Ovšem, ovšem, veľmi chude vypadá tá protejšia slivka. A ty máš rada slivky?“

„Sú mi najmilšie zo všetkého ovocia.“

„Ale choď, choď, slivky prinášajú nešťastie. Skôr jablká, oh, sladké jablká...“

„Nevysmievaj sa, vravím ti, že som preto veľmi nešťastná.“

„Pre túto vetvu?“

„Ano, pre ňu! A jestli ju neodtneš, umrem. Odtneš ju, Petričko, všakže áno?“

„Ale ja nemôžem.“

„A prečo?“

„Ponevác... ponevác... si mojou priateľkyňou, Marta?“ pýtal sa mladý šuhaj ztlumiac svoj hlas. „Sľúb mi, že nikomu to neriekneš.“

Keď Marta prikývala, pokračoval:

„Nuž, táto jablón je „mojim stromom“!“

„Jeho strom...“ opakovala si zarazená deva.

„Ano, áno zasadili ju v deň keď som sa narodil.“

A teraz pochopíš, prečo nemôžem z nej odstrániť ani listička.“

Marta rozplývala sa v slzách.

„A slivka, zatônená slivka, je „mojim stromom“!“

Peter udivením otvoril ústa.

„Zasadili mi ju tiež v deň môjho narodenia. Ale tvoja jablón ju vysuší. Viem, že do roka zomrem skrze teba... ačkoľvek som tak, tak rada na svete...“

Pôverčivá deva ronila slzy a prevádzala nárek krčovitým škľabaním ramien.

Peter stál jako omračený.

„Tak to je tvoj strom,“ opakoval si oddychujúc z hlboka.

„A prečo ho otec tvoj práve na tomto mieste zasadil?“

„Ponevác tu na brehu všetko pekne rastie a sa zelená...“

Šuhaj bol v rozpakoch. Ale čo len počať? Utať onú prezitlú vetvu? O nie, nie... ani za stá, ani za tisíce. Prípadlo mu to práve tak, jako keďby si ruku mal dať odrezať. Zasmušil sa a prešiel si rukou čelo, očakávajúc,

že nejaká spasná myšlienka mu napadne. Konečne sa rozhodol.

„Ale vzal to všetko čert,“ riekol. „Veď to nie je pravda, že taký vädnucci strom prináša nešťastie. Sú ľudia, ktorí hovoria, že všetko to je len výmysel a hlúposť. Všetci. Náš učiteľ to tiež hovorieval, a nebol hlúpy, jako sama dobre vieš. A ostatne, ačkoľvek tvoj strom hynie, vypadáš predsa jako červená ružička. No tak vidíš, na tom všetkom nie je pravdy ani za mak!“

„Nuž, a prečo tedy zdráhaš sa odrezať jedínú vetvu so stromu svojho?“

Táto dômyselná otázka priviedla Petra do rozpakov. Bol jako na tŕni a lapal po nejakom nápade, aby sa opäť vyhovoriť.

„Chceš? Chceš? No riekni,“ úlisne švitorila Marta, doliehajúc na Petra opäť svojím lúbezným úsmevom.

„Nie, nechcem,“ vyrázil zo seba konečne Peter.

„Je to tvoje posledné slovo?“

„Ba veruže posledné, neodtneš ten konár za nič na svete!“

„Tak tedy dobre,“ odsekla urazená a podráždená dcéra susedkina. „S bobom, Petričko! Ale budeš toho futovať!“

Šuhaj zbledol pod tiažou tejto hrozby.

Marta preniesla sa opäť cez potôček jako šípka a Peter spatril vo vode odraz dvúch beloskvúcich nôžok v črievičkách.

Budeš toho futovať, budeš toho futovať... zdalo sa mu, že potôček v bublavej svojej piesni ozvenou po Marte opakuje tie slová...

Čo potom asi zamýšľa urobiť môjmu stromu tá ošemetnica? dupal stále. Škoda, že je už preč? Pohrozil by jej tiež nejakým vzdorom. Jaká opovržlivosť, chtiac snaď ublížiť jeho zamilovanej jablone!

Umyslel si, že od terajška bude dávať dobrý pozor. Skutočne prichádzal niekoľko krát za deň, počítal vždy vetvy, či sú ešte všetky a prezrel i peň s koreňami, aby strom nemal nejaké skryté rany. Ľudia sú zlí!

Čas od času vidaval Martu prechádzať sa v protejšej zahrade a z posmešného pohľadu vyčítal vzdychky: Budeš toho futovať!

Má nejaký zlý úmysel, myslel si a obzeral strom ešte obozretnejšie, ba obzeral ho i v noci. Pri tom sa poriadne nastydl a dostal látku. Myslel stále, že stromu niečo chybí a že mu ho niekde porezali. Navzdor pátranu nemohol však nájsť ničoho, žiadnej rany na strome.

V noci sa náhle prebudil a rovnými nohami vyskočil z postele. Zdalo sa mu, že slyší údery sekery. Vybehol do zahrady, ale tam bolo ticho ako v hrobe. Spával teda pravidelne zle a bledol deň od dňa, pôsobiac rodicóm starosti. Bol ako vymenený, napolo zdravý, napolo nemocný a bývalá jeho spokojnosť a bezstarostnosť bola tam. Pokúsil sa zdvihnúť v zuboch stôl, ale ten sa mu vyšmíkol a z náčinia zbudla len hromada črepopov na zemi. Čo sa s ním asi deje?

Zato Marta ale dobre vyzerala. Krásne formy a útle boky ľahodne zo štíhleho tela vynikaly. Bola krás-

nejšia so dňa na deň, červené očka ešte viac sa leskly a ramená sa vždy viac zaokrúhľovali.

Slivke ale darilo sa špatne. Ušchýnala a biednela na vidomoči. Jako si teda vysvetliť túto záhadu?

Čím častejšie Peter pozeral na Martu, tým bol mrzutejším, zádušnejším a nespokojnejším. Nezachádzal predsa len tvrde a bezohľadne s peknou susedkou? Veď mu India hovorili, že je hotový dobrák. Snáď sa tento krát prenáhlil a bude hľadať to napraviť. Spomínal na jej nežný úsmev a videl stále tie jahodové peričky s obnaženými zuby jako perlami.

Ostatne spozorovali tieto prednosti devy aj iní šuhaji v dedine a čakali vždy na Martu, keď večer s družkami vracala sa od potoka.

Ach, tí darebáci. Peter by ich bol najradšej kámenoval. Konečne ale, hnaný jakýmsi neznámym pudom, chodil s nimi a čakával na Martu s druhými na strane lebo na mostíku.

Sklopil vždy oči, jakmile prichádzala, červenajúce sa pri tom až po uši. A keď začul jej lahunký krok, zatriasol sa vždy, jako by mu bola po srdci šliapala.

Čo len počať? Bol celý pobláznený a jako zlými duchami posadlý. Nepriateľstvo zastavil už dávno, bol obrátený, jako vetrik jediným zavanutím obráti všetky listy mohutného dubu.

(Dokončenie nasleduje.)

Zmena na predsedníckom stolci vo Francúzsku.

Francúzsku republiku potkala minulý týždeň veľká ztrata, ktorá zaiste nezostane bez hlbokých stôp v dejinách Francúzska, ktoré toto už po treťi krát má republikánsku štátnu formu.

Präsident francúzskej republiky Felix Faure (čítaj: Fór) zomrel dňa 16. februára večer o 10. hodine na porážku mozgov. Faure bol 58ročný, zdravý a jeho smrť cele neočakávane stihla Francúzsko. Až do posledného dňa nebolo badať na ňom žiadnej premeny zdravia a smrť zachvátila ho práve pri písacom stolci.

Faure pochodil z cele jednoduchšej meštianskej rodiny parížskej. Jeho otec bol kupcom a zo svojho syna Felixa chcel mať tiež kupca. Poslal ho teda do kupectvej školy a po odbavení tých poslal ho na vandrovku do Londýna, aby si rozmnožil svoje obchodnícke znalosti. Mladý Felix ale prichádzajúc do Londýna videl, že prekvitá tam garbiarstvo (koželužníctvo) a toto sa mu tak pozdalo, že kupectvo nechal byť kupectvom a stanúc do jednej garbiarne za praktikanta pri svojom návrate otea prekvapil tým, že sa z neho stal šikovný garbiar. Mladý Faure hneď ako prišiel, založil si garbiarsky závod a rozumným jeho vedením nielen že sa hmotne zmáhal, lež ako dobrý odborník i v obchodných kruhoch hral popredný zástoj a vždy sprevádzal dobrú politiku. Obchodné kruhy zvolili ho pozdejšie za ablegáta a tu vyvinul takú činnosť, že sa stal trikrát štátnym sekretárom a konečne r. 1893 ministrom námorníctva, v kto-

rej hodnosti zotrval za poldruha roka. Potom však, keď sa Casimir Perier poďakoval, národné zhromaždenie Faurea vyvolilo za predsedu francúzskej republiky. Jako predseda bol všeobecne ctenou a váženou osobnosťou a vrehol svojej slávy dosiaľ Faure vo Francúzsku vtedy, keď sa mu podarilo usnovať francúzsko-ruskú alianciu. Faure teda skutočne prekonal peknú dráhu života. Zostala po ňom vdova a dve vydaté dcéry.

Sotva Faure zavrel oči, francúzske zákonodarstvo hneď sa postaralo o vyvolenie nového präsidenta, lebo francúzska ústava tak nariaďuje, že behom troch dní má sa previesť voľba nového predsedu. Členovia francúzskeho zákonodarstva komory, dolnej a senátu vyššej snemovne spoločne zasadli dňa 18. t. m. v národné zhromaždenie v staroslávnom meste francúzskych cisárov a kráľov Versaillesi a previedli voľbu nového präsidenta pod predsedníctvom predsedu senátu. Na najvyššiu hodnosť francúzskeho kandidovaní boli dvaja: Emil Loubet, predseda senátu a bývalý ministerský predseda a F. Meline, nedávno padnutý ministerský predseda. Výsledok tajného hlasovania bol, že za präsidenta vyvolený bol Emil Loubet 483 hlasmi proti 291 hlasom, ktoré obdržal Meline.

Loubet (čítaj: Lubé) je 61ročný, bol advokátom, pozdejšie ministrom a roku 1887 on bol ministerským predsedom. Za jeho vlády objavené boly veľké švindly okolo prieplyvu panamského, pri čom francúzsky národ bol akciami oklamáný asi o päť tisíc millionov zlatých a to zapríčinilo pád jeho vlády. O dva roky neskôr vyvolený bol Loubet za predsedu vyššej snemovne, z ktorej hodnosti bol teraz povolaný na najvyššiu hodnosť francúzskeho.

Loubet pri zaujatí svojej najvyššej hodnosti Francúzsko nenašiel spokojné. Bojujú tam teraz dve strany proti sebe na život a na smrť. Príčinou je: či je kapitán Dreyfus spravodlivo alebo nespravodlivo odsúdený na doživotné vyhnanstvo na Čertovom ostrove. Táto otázka rozdelila Francúzov na dve strany, viac vlád už srútila a nevedno či nesrúti i samú republiku a nepostaví zase nové cisárstvo alebo kráľovstvo v Paríži. Vojenské kruhy a s nimi i monarchisti tvrdia, že Dreyfusa odsúdil vojenský súd spravodlivo, republikáni tvrdia že nie, že treba revisiu pravoty. Záležitosť je teraz pred najvyšším súdom a i tam sa sudcovia pre Dreyfusa povádili. Že sa monarchisti v tejto záležitosti spojili s vojenským štábom, republikáni sa obávajú, že chcú obnoviť cisárstvo alebo kráľovstvo a preto žiadajú revisiu pravoty aby sa ľud čím skôr uspokojil. Jestli že sa teda Loubetovi podarí prajne rozriešiť túto záležitosť, tak preukáže veľké služby svojej vlasti. Na chýr, že je präsidentom Loubet, boly v Paríži demonstrácie proti nemu, pri ktorých zatkli vyše 150 osôb. To je špatný začiatok.

Faurea pochovali na krajinské trovy s veľkou pompou vo štvrtok v Paríži. Na jeho pohrabe dali sa zastúpiť všetci mocnári, ktorí zároveň cestou svojich poverencov tlumočili svoju sústrasť jak rodine zosnulého tak i vláde nad ztratou, ktorá stihla Francúzsko.

HOSPODÁRSTVO.**Povinnosti včelára v marci**

Tento mesiac včely v teplých dňoch už vyletujú do blízkych zahrad, na pole a do hory, aby vyhľadali pučiace už kvietky, sossbíraly kvetný prach, ktorý pomiešaný s vodou upotrebujú k živieniu mladí. Vyletujú i pre vodu, aby klátový med rozpustily.

Z ktorého úla včely rezko vyletujú, popadané včely odpratujú, s prachom kvetným obťažané sa navracajú, tie môžeme medzi silné rátať; týmto neskoršie vnútornú prácu len usporiadať treba. Oproti tomu ale také, ktoré sa len okolo letáča prechodia, steny úlu obsadnú, bydlu si nečistia, kvetný prach nenosia, tieto sú bez matky a tieto musíme mať vždy na oku. Také ale, ktoré ešte nevyletely, hneď majú byť prezkúmané. Jak trpia na červienku, majú sa dráždiť k výletu na prečistenie; to sa stane tak, že letnou vodou kropíme v úle medzi robotou. Táto voda sa má ale s medom pomiešať a tak kropiť; z vonku ale klopaním na steny treba včely znepokojovať.

Veľmi zašpinená, zakvrasená robota má sa zameniť čistou; málo zašpinená sa letnou vodou zľahka umyje, a táto neskoršie — dobre vysušená — sa môže upotrebiť, ba sa aj veľmi zide.

Jarnému rozmnožovaniu včiel môžu dve prekážky stáť v ceste; lebo mnoho, alebo málo medu. Keď je mnoho medu, jesto málo prázdnych plášťov a aj matka veľmi utisnutá kladie vajčeka. Kde je málo medu, tam včely nemôžu mlad dobre živiť. Schopný včelár ľahko odpomôže obom prekážkam. Bohatému úlu 1—2 plné plášte vezme a dá prázdne; chudobným ale celé (plné) alebo poloplné plášte dá, čo v čas potreby aj opakuje.

V tento mesiac potrebujú včely mnoho vody, teda keď túto nemajú na blízku, treba im takovú prichystať a pohotove držať.

Z vnútornú roboty len splasnené a trúdami naplnené plášte treba vybrať. Tieto sa neskoršie v čas nosenia medu, v medovej komore dobre upotrebiť dajú. Chudobnému úlu tie plášte, ktoré včely nemôžu dorobiť, majú sa celkom vybrať a oblok až ku robote zatísnuť. Keď sa komora na mlad takto súži, je včelám o mnoho teplejšie.

Také rodiny (úly), ktoré sú nie vstave ku koncu marcu ani len 2—3 plášte zaplniť, nenie sú nič hodné a majú sa s druhými spoj. Keď počas preskúmania úlov najdeme silný ale bez matky úl, ten máme zaopatrť matkou. Keď by ale i tak chudobný — s'abý — úl ešte i bez matky bol, teu nech sa spoj s iným riadnym úlom.

Aby nám sliepky v zime niesly.

Najlepší nám sliepky osoh dávajú, keď nám uesú v zime, ponevác vtedy sú čerstvé vajcia najvzácnejšie a najdrahšie. Často platí tu jedno vajce viac než dve snesené až tam v máji. Aby sliepky v zime niesly, je treba: 1. aby sme si opatrili mlade sliepočky vyliahnuté v marci a v

apríli, pochádzajúce od dobre nesúcich sliepok; 2. aby sme ich opatrovali v primerane teplej miestnosti. Nenie síce nezbytné treba, aby sme sa sňali po zvláštnych plemenách, lebo keď sa budeme toho držať, čo je vyše spomenuto, ponosú i sliepočky domáceho chovu; ale sliepky tých plemien, ktoré sa rýchlejšie vyvíňujú a skorej dorastajú, nesú predsa len skorej. V zime dobre nesú: talianky, andalusky, minoroky a hanburčanky. Sliepočky týchto plemien, vyliahnuté v marci počínajú niesť už v septembri a októbri. Ak majú sliepky skoro niesť, treba ich dobre a pravidelne krmiť. Zvláste keď pršia (perietratia), treba im dávať hodne zrna, aby zosilnely.

CHYRNÍK.

Smútok v panovníckej rodine. Našu panovnícku rodinu opäť zastihol ťažký úder. Dňa 18. t. m. zomrela arcikňažna Maria Immakulata, vdova po arcikniežaťovi Karolovi Salvatorovi, ktorý po 30ročnom manželstve zomrel r. 1892. zanechajúc arcikňažnu s tromi deťmi: Mariou Terezion Antoniou a Leopoldom a Francom Salvatorom, teraz už manželom arcikňažny Marie Terezie. Arcikňažna Maria Immakulata bola práve 55ročná a už od dlhšieho času trpela na pľucny neduh. Z príležitosti jej smrti vyslovili nášmu panovníckemu dvoru sústrast všetci panovníci. Jej pohrab za obvyklých dvorných ceremonii pohrabných odbavil sa vo štvrtok, kedy zemské pozostatky arcikňažny uložené boly do panovníckej hrobky viedeňského chrámu kapucínov.

Ministerská vďaka. Arciknieža Jozef v obci Uróm (peštianska stol.) dal na svoje trovy vystaviť a zariadiť jednu detskú opatrovňu, za čo minister výučby dr Wlasić v peknom liste poďakoval sa arcikniežaťu.

Zdravotný stav vacovského biskupa. Vacovský biskup Konštantín Schuszter v posledné časy bol povážlive onemocnel na zapálenie pľúc, ale k všeobecnému potešeniu jeho silná príroda odolala ťažkej nemoci. Avšak starušký biskup cíti sa veľmi slabým a preto ačkoľvek nehrozí mu bezprostredné nebezpečie, porobil už všetky poriadky a postaral sa v svojom závete aj o najposlednejšieho sluhu svojho. Biskup všetko vykonal aby ho smrť nenašla nepripraveného.

Zomrel pred oltárom. V tyrolskom meste Brixen kňaz Colanban počas slúženia omše pred oltárom zamdlel a tak nešťastne padnul, že si preštiepil lebku a naskutku vypustil ducha. V kostole na smutný prípad nastal veľký ruch.

Samovražda na vlaku. Minulý týždeň na jednom vlaku popradskej železnice, keď vlak zanechal Spišskú Belú, jedna ženská vytiahla z vaku revolver a prv než by ju boli mohli v tom prekaziť, strelila si do srdca a hneď zomrela. Z jej písem vysvitlo, že je to manželka istého Armina Gretzmachera kupca v Spišskej Belej a zo strachu pred bankrotom vzala si život.

Trestuhodná zlomyseľnosť. V Sebechleboch (hontianska stol.) vo fašiangový pondelok rano — ako nám náš dopisovateľ píše — jeden mladý gazda chtiac si uvariť raňajky rozložil v kachľach ohňa a vyšiel obzreť sa po dvore. Sotva vykročil z domu, ozval sa v chyži strašný výbuch, ktorý otriasol celou budovou a plamene ohňa vyšľahly na strechu. Keď sa prestrašení susedia sbehlí a spolu s gazdom vnikli do chyže, našli pec rozhádzanú a pátrajúc po príčine objavili, že výbuch zapríčinil jeden dynamitový patrón zavrtaný do polienka dreva. Dákysi bezbožník vyvrátil do polena diery, vtisol do nej dynamitový patrón a potom poleno vložil medzi porúbané drevo, ktoré mal gazda uložené na dvore. Nič netušiaci gazda nabral dreva a spolu s iným vložil do pece i to poleno, v ktorom bol dynamit, ktorý od ohňa vybuchil. Je šťastie, že gazda nebol v izbe, ináč by sa ľahko bol mohol stať obeťou podlého skutku a že strecha na dome bola vlhká a tak nevznikol požiar, ktorý by zaiste bol na nivoč vyniesol niektorých susedov i s gazdom. Kto bol ten zlomyseľný človek, ktorý hrozil tak veľkým nebezpečením, ešte nevedno.

Veselý začiatok, smutný koniec. Veľmi vesele začali sa v posledný deň fašiangu zabávať v nitrianskej obci Banke a zábava sa potom tým smutnejšie skončila. Bola muzika a ačpráve bolo už pozde v noci, rozjarení mládenci na rozchod ani nepomýšľali vzdor tomu, že ich obecni boženík napomínal, aby už zakrútili basu do čierneho závoja. Keď však prisažný ráznejšie vystúpil, podnapití mládenci schytili prisažného a hrozne ho dobili, tak že krvou zaliatý klesnul na zem. V obci rýchlo rozniesol sa chýr o bitke a manželka prisažného zlé tušiac bežala do krčmy a keď tu zazrela svojho zakrvaveného muža, tak sa zľakla, že ranená mŕtvicou mŕtvá padla na svojho muža. Stav prisažného je povážlivý. Z Piešťan došli žandári hlavných výtržníkov pochytili a odovzdali vrehnosti.

Rozčufujúci výjav pred súdom. Pred jedným súdom v Neapoli po vynesení rozsudku, ktorým obžalovaného odsúdili na desať rokov väzenia, odohral sa rozčufujúci výjav. Keď obžalovaný počul, že je na desať rokov odsúdený, rýchle stiahol si topánku a hodil ju štátnemu fiškálovi do hlavy, ktorý na to revolverom chcel zastreliť obžalovaného. Povstal veľký poplach a prefaknuté obecnstvo o zlomkrk tislo sa von dverami. Vo veľkom stisku viacerých došľapali. Obžalovaný vtedy zo strachu pred trestom vytiahol z vrecku malú skleničku a otrávil sa, dostal kŕče a bez seba klesnul na dlážku. To ešte väčšmi rozčulilo obecnstvo. Pred súdnou palatou shromaždil sa veľký zástup ľudu a museli privolať vojsko, aby urobilo poriadok. Vojaci s nasadeným bodákom vtrhli do súdnej siene a až vtedy podarilo sa im poriadok uviesť, keď zpomedi obecnstva viac osôb chytili.

Čierna líška. Gróf Béla Esterházy z Bakony-Szombathelyu poslal Národnému museumu v Budapešti jednu vypchatú čiernu líšku. Toto zriedkavé zviera zastrelil gróf ešte r. 1897.

Veľká defraudácia. Vihl. Weisz, kníhvedúci novosadskej sporiteľne defraudoval peniaze a potom ušiel. Veľká defraudácia vzbudila v Novom Sade a na okolí veľkú sensáciu. Pri revidovaní kníh oškodenej sporiteľne zistili že chýba asi 150.000 zlatých. Rozhorčenie proti správe sporiteľne je veľké, lebo všeobecne hovorí sa, že len nedostatočný dozor umožnil Weiszovi krádež. Weisz ušiel z Nového Sadu do Budapešte a tu sa sám hlásil u polície, ktorá ho zatkla a pod dozorom poslala do Nového Sadu. Škodou zaokryjú členovia kontrollného výboru, lebo nedozerali na prsty neverného úradníka.

Do kostola udrel hrom vo francúzskej obci Brilliac práve počas služieb Božích v popolečnú stredu. Hrom za veľkej búrky udrel do veže chrámu, ktorý bol prepĺnený zbožným veriacim ľudom. Celý chrám sa otriasol. Predná časť oltára sa srútila a zabilá tri ženské. Dvadsať z veriacich utrpeli ťažké popáleniny, mnohých omráčilo a ohlušilo. Hrozný strach zmocnil sa ľudí a pri vechdoch nastala veľká tlačienica, v ktorej mnohých došľapali. Okolitý ľud je veľmi sostrašený, lebo myslí, že to bol trest Boží.

Boj s levami. Vo francúzskom meste Flourenc v menažerii krotiteľ zverov Wombral vstúpil do klietky, aby sa s dvomi obrovskými levami produkoval. Sotva však vstúpil Wombral do klietky, zrazil ho lev prednými tlapami na zem. Napadnutý neztratil prítomnosť ducha a krvácajúc z rán postavil sa oproti levovi, pokým neskočil do klietky iný krotiteľ, aby súdruha obránil. Tomuto pošťastilo sa ťažko raneného z klietky vytriahnuť. Rany krotiteľa sú strašné, lekári pochybujú, že by sa ho pošťastilo na žive udržať. V obecnstve pri strašnom výjave viac ľudí zamdlelo.

Čo je starý mládenec? Na túto otázku odpovedá istý humoristický časopis: Starý mládenec je dľa výpovede, ktorá pochádza z hlavy jakejsi mladej slečinky, gombičky ztrácajúci, cigarové obharky fajčiaci, tabak šnupajúci, košeľové náprsenky ukydávajúci, všetko lepšie vediaci, slúžky bozkávajúci, tváre dievčat štipajúci, na manželstvo kašľajúci, plešinu nosiaci, zvedave sa tázajúci, v hostinci sedávajúci, mnoho piva pijúci, bruchom sa honosiaci, cukríky rozdávaťci, ničomu neprospievajúci, k ničomu na svete sa nehodiaci a vôbec zbytočne sa rodiači človek.

Strašné železničné nešťastie. Na stanici Forest v Belgicku neďaleko hlavného mesta Brusela udalo sa strašné železničné nešťastie. Rýchlovlak veľkou silou vrazil do osobného vlaku rozdrúzgajúc viac vozňov. Keď sa dym z rušňa pozdvihol, ukázalo sa strašné divadlo. Zpod dodrúzganých vozňov trčaly dolámané ľudské hnaty, zúfalý krik a ťažké stonanie ranených ozývalo sa povetím. Mŕtvých a ranených povytahovali zpod rumov vlaku a odnášali na jedno miesto. A tu vysvitlo že jak hrozné bolo nešťastie: 33 ľudí zomrelo, 60 utrpelo smrteľné rany a vyše 150 ľudí je ľahšie raneno. Z nebezpečne ranených 14 zomierajú a niet im viac pomoci. Srážku zapríčinila veľká hmla, pre ktorú vodič rýchlovlaku nevidel signál, že mu treba zastať.

Ohavy v ľudskej koži. Ohavný prípad ľudskej spustlosti oznamujú zo Spišských Vlášiek. Jedon tamojší drevokupec najal si viac drevorubačov z Lúčiek a Kalamenovej (ľiptovská stol.). Medzi robotníkmi však vypuknul v lese spor, ktorého príčinou bol údajne Ondrej Zahradník z Lúčiek. Kalamenčania chceli ho preto nabíť. Jako však Lúčania zbadali, že ich súdruh nachádza sa v nebezpečenstve, pospiechali mu na pomoc, z čoho povstala ukrutná bitka; robotníci sekerami útočili jeden na druhého. Lúčania boli v menšine a tak ich Kalamenčania rozohnali. Ondreja Zahradníka ale chytili a tou najhroznejšou divokosťou pomstili sa na ňom: Poviažali mu ruky, nohy, nasnášali bromadu dreva, túto podpálili a potom poviazaného Zahradníka hodili na bláziu hranicu. Na srdce rozrývajúci krik nešťastného robotníka opäť sbehl sa jeho súdruhovia a s pojenými silami útočili na Kalamenčanov stojacich okolo horiacej obeti a po krvavej bitke dostali sa k obŕu a vytiahli svojho strašne upaleného súdruha. No už bolo pozde, lebo úbohý Zahradník o hodinu skonol. Ružomerská kráľ. súdna stolica súrne nariadila spišskej žandarmerii, aby pochytila v horách skrývajúcej sa 17 vrahov. Posiaľ zistené, že nevídaný hrozný skutok nastrojil vodca Kalamenčanov Ján Zachar, ktorého jeho súdruhovia slepo poslúchali pri prevedení neslýchanej pomsty.

Škandál na zábave v Nitre. Na tanečnej zábave katolíckeho spolku v Nitre odbyvanej tieto dni zabával sa aj honvédske nadporučík Vilhelm Ferenczy a údajne v podguráženom stave choval sa tak neslušne, že ho usporiadateľ zábavy Jakub Fellner preto napomenul k poriadku. Oficiér na toto vypálil Fellnerovi zaucho a Fellner oficiérovi dve, z čoho sa ztrhla bitka a len niektorým chladnokrevnejším pánom podarilo sa ich roztrhnúť. Ferenczy, ktorý počas bitky nemal šable pri sebe, hneď odišiel domov a v žiali nad svojim pohane- ním pustil si tri gule do prs, tak že teraz zápasí so životom a smrťou. — Iná zpráva hovorí, že usporiadatelia zábavy, počtom 25, zavolali veselého oficiéra do jednej bočnej miestnosti a tam, keď ho vyzvali aby sa vzdialil a on to neurobil vrhli sa naňho a dobili ho. V meste prípad nešťastného oficiéra vzbudil všeobecnú sústrasť.

Krvavý súboj. Redaktor „Budapešti Hirlap“-u Franc Csajthay a redaktor „Egyetértés“-u Martin Dienes v svojich časopis viedli urážlivú polemiku pre terajšie politické rozpoloženie, následkom čoho bolo, že Csajthay vyzval Dienesu na duell. Šli na pištole z diaľky 20 krokov a výsledok bol, že Dienes trafil Csajthayho do prs tak, že mu guľa ako bokom stál, prešla cez obe pľúca a zastavila sa pri štvrtom rebre pod ľavou lopatkou. Stav Csajthayho, ktorého si všeobecne ctia v hlavnomestských kruhoch, je veľmi povážlivý. Sústrasť naproti nemu je všeobecná.

Zemetrasenie. V Ľublani hlavnom meste Krajiny dňa 16. t. m. pocítili silné zemetrasenie. Obyvateľstvo následkom tohto je vo veľkom strachu, lebo len pred dvoma rokami hrozná zemetrasenie zničovalo veľkú časť mesta a odtedy neprejde skoro ani jedného mesiaca bez toho, žeby sa zem pod nešťastným mestom nezatriasla.

Názov hostínca. Budapeštianski krémári vymýšľajú čím najneobvyklejšie názvy svojim krémám aby i tým hosti lákali ku sebe a tak i jeden krémár dal nad svoju krému nápis: „Hostiuec ku Mufške“ a zároveň dal na tabulu namaľovať mníšku ako nesie pivo. Túto tabulu uzrel kaplán M. Krizsan a oznámil to polícii, nato kapitán VIII. okresu dal tabulu strhnúť a zakázal hostinskému také pomenovanie svojej krémy. Krémár ale apeloval ku hlavnému kapitánovi a ten dovolil, aby hostinsky zas vyvesil shabanú firmu. No mníška dlho neslúžila za firmu krémy, lebo ju o niekoľko dní neskôr sám hostinský dal sňať, lebo vraj celou apellátou nič inšie necheel, len dokázat, že tabulou neurazil náboženstvo.

Keď človek nevie s kým cestuje. Samuel Goldstein učiteľ z Kaloče cestoval do Segedína a pokiaľ nebolo inde miesta, konduktor posadil ho do prvej triedy, kde už sedel jeden starší pán priateľského výzoru. Goldstein vládne pozdravil pána, potom vytiahol učiteľský časopis „Néptanítók Lapja“ a počal čítať, no skoro ho složil.

— Ste učiteľom? pýta sa ho neznámy pán.

— Bohužiaľ, tým som.

— Tedy nenávidíte vaše povolanie?

— Ah nie: milujem. Ale často sa musím bnevať na vrchnosti. Tí neznajú potreby ľudovej výučby, ktorí vydávajú tie rôzne vládne nariadenia.

— Ale, čo nepoviete.

— Veru neni to ináč. Našho ministra Wlassicsa zaujímajú veľké politické otázky a výtvarné umenie. Je veľmi dobroprajný človek, ale záležitosť ľudovej výučby nemal príležitosť poznať. Je to chyba, že verejná výučba nemá svoje osobitné ministerium. Dľa mojho náhľadu pána ministra zamestnávajú záležitosti cirkevne a cirkev- ná politika. Minister pre veľké zaneprázdnenie a vyššie ohľady nepozná dedinské školy.

— Ah, čoby nepoznal, — prehovori starší pán — veď každý výkon jeho svedčí o tom, že vec zná. A potom všetko sám ani nemôže vybaviť, práve preto má radcov.

— Prosím vás, nechajte tých radcov. Jedon muž je, ktorý vzhľadom na učiteľov bol by na mieste jako minister výučby.

— Veru som zvedavý na vašu mienku; kto to môže byť?

— Tým mužom je terajší štátny sekretár Michal Zsilinszky.

Starý pán ako by sa bol usmial na Samuela Goldsteina, ktorý sa už potom rozhorlil a obsírne odôvodnil, že prečo vidí Michala Zsilinszkého za najsúcejšieho na torbu výučby zo stanoviska ľudových učiteľov.

Medzi tým vlak dojachal do Segedína. Samuel Goldstein vtedy prv než by bol vystúpil, po malom váhaní vzal si smelosť a spýtal sa priateľského pána:

— A s kým som mal to šťastie?

— Ja som štátny sekretár Michal Zsilinszky.

A Samko Goldstein zaprýriac sa až po vlasy rýchle sostúpil z vožňa.

K U O B R Á Z K U .

Obrázok z lesa.

Jakokoľvek hlučnosť života ľudského po obciach, tak i život zverstva v jeho obciach, lesoch, utíchne, keď zima zahalí svojim bielym rúškom našu zem. Všade je pusto, príroda odpočíva a hladom hnané zvery v tichosti lesa nerušeného ani spevom vtáctva preskakujú zánety snáhu aby vyhľadali nezamrznutý potôčik a nejakú potravu. Tu zajac, tam srna skáče po baluzinách a íveroch pokrytých snahom a tam zas falošná liška pozoruje či by si nemohla uloviť zajáčka. Len kráľ zverov v našich horách odpočíva lížuc si labu čakajúc, kedy zbleskne jarné slniečko, aby vytrhnutím mladého bučka mohol oprobovať svoje sily.

K O B V E S E L E N I U .

Zo školy.

Učiteľ: „Povedzte mi, Janko, prečo sa medveď občas prebúdzá zo svojho zimného spánku?“

Janko: „Aby sa presvedčil či ešte žije!“

Znak.

— Janko, ty ma oklameš! — osopila sa kuchárka na vojaka. — Vidím ti na zuboch, že si jedol makové halušky, a tie varila Zuza susedovie.

ODKAZY REDAKCIE.

Pan R. Žiadané čísla Kr. zasielame súčasne. Sumec = Scheide, zubáč = Fogasch, jesater = Lachstör a okuň = Schiel.

Pán „Rad šinka.“ Zo zaslaných článkov ten politický sa viac už nehodí, lebo sa politická situácia od tých čias, čo bol písaný, značne zmenila. Ostatné články budú najbližšie uverejnené. — Prosíme pokračovať v započatej práci.

Cena potravných článkov.

Budapešť, 23. febr.

V budapeštianskych tržniciach predávaly sa podrobne nasledovné potravné články za tieto priemerné ceny:

Mäso: *Hovädzina* predok 72, zadok 74, polievková

76, jazyk 75, obličky, Iadviny 90, čistené 220 krov za 1 klgr. — *Baranina:* predok 38, zadok 48 krov za 1 klgr. — *Telacina:* 76, lopatka 90, stehno 90 krov za 1 klgr. — *Bravčovina:* 58, stehno a lopatka 60 krov za 1 klgr. — *Šunka:* pražská 95, košická 000 krov za 1 klgr.

Masť: Sviňská 62 krov, loj 58 krov, slanina ku roztopeniu 56 krov a husacia masť 110 krov za jeden kilogramm.

Drúbež: Za jedno kura 70, sliepku 90, kohúta 110 krov. Za jednu tučenú kačku 150, za tučenú hus 380 krov. — *Očistená drúbež:* kura 65, sliepka 95, kapuň 120 krov, hus 350 (za jeden klgr. 70 krov), morka za 1 klgr. 65 krov, a kačka za kus 150 krov.

Vaječia: Ku vareniu väčšie 37 kusov za 1 zl., menšie 15 kusov za 40 krov, ku čaju 7 kusov za 20 krov.

Ryby: Kapor 100, sumec 100, štika 90, zubáč 120 jesater 200, okuň 80 krov za 1 klgr.

Rozličnosti: Maslo gazdovské 90, ku čaju 115 krov za 1 klgr. Brindza 18 krov za kilo — Smotana 22 krov za liter. — Pár holubov 50 krov, divá hus —, divá kačka 100, jarabica 100 krov za kus. — Zajac za kus 1 zl. 50 krov. — 1 klgr. divej svine 60 krov, srny 75 krov.

Múka: Pšeničná múka predávala sa za tieto priemerné ceny:

číslo:	0	1	2	3	4	5
zlat.	16.70	16.10	15.60	14.90	14.20	13.60
číslo:	6	7	7½	8		
zlat.	12.70	10.30	7.50	5.70		

Pšeničné otruby drobné po zl. 4.30, hrubé po 4.20.

Zeleniny: *Zemiaky* ružičky zl. 2.00—2.20, žlté zl. 2.40—2.80, rožky zl. 5.00—6.00, bielé zl. 1.20—1.35, za metr. cent. *Kapusta* (v hlávkach) zl. 4.00—10.00 m. c. *Cibuľa* zl. 5.00—6.00 m. c. *Zeler* 100 kusov zl. 1.00—1.50.

Strova: *Hrach* domáci 7—15 kr., čistený 13—15 krov za klgr. *Šošovica:* domáca 7—9 za klgr. *Riža* 10 krov za kilo.

Chlieb: miestny od pekára biely 13—18 krov, čierny 11—14 krov za kilogrammu.

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 24. februára.

O b i l i e	Jakosť dla hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska ..	75—80	9.70	10.45	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3340	3390
" peštianska ..	75—80	9.85	10.50	Uhorská zlatá renta 4% ..	120.00	120.50	Pešt. uh. kupec. b.	1120	1435
" stolnobebradská ..	75—79	9.90	10.50	" korunová renta 4% ..	97.90	98.50	Pešt. prvá vlnst. sporiteľňa ..	7970	8000
Raž (žito) ..	70—72	7.75	7.95	Uhorské regálové úpisý 4½% ..	101.00	102.00	Šalgó-tarjána baňa na uhle	640.00	642.00
Jačmeň na krm ..	60—62	6.20	6.50	" premiové úpisý ..	161.25	162.25	Záložné listy.		
" na pátku ..	62—64	6.60	7.40	Uhorská tiskovo-segedínska po-			Uhorského pozem. úverového		
" na várku ..	64—66	7.60	8.40	žička 4% ..	140.50	141.50	ústavu 4 % ..	96.75	97.75
Ovos ..	39—41	5.80	6.15	Uhorská žel. požička 4½% v zl.	121.00	122.00	Uhorského úver. záložného ús-		
Kukurica ..	73	4.90	4.70	vyvážkové úpisý 4% ..	97.25	98.25	tavú 4½% ..	100.05	101.00
Proso ..	—	4.15	4.30	Spoločná požička v bež. penia-			Uh. úver. ústavu s prámou 4%	121.00	122.00
Ľepica ..	—	11.50	12.50	zoch 4½% ..	101.25	101.75	Peniaze.		
Ľatelinové semä, luc. ..	—	42.00	54.00	Žreby.			Cisársky dukát ..	5.69	5.74
" červené ..	—	42.00	45.00	Spolku „Jó sziv“ ..	3.50	3.80	Dvadsat-frankovník ..	9.55	9.59
Sviňská masť peštianska ..	—	54.50	55.00	Uhorského „Červeného kríža“ ..	9.00	9.50	Nemecká ríšska marka ..	58.90	5.10
" vidiecka ..	—	—	—	Rakúskeho ..	20.50	21.00	Striebro ..	—	—
				Bazilika ..	6.00	6.50			

Platný od 1. okt. 1898.

Vozný železničný poriadok.

Platný od 1. okt. 1898

Párkány-Nána—Léva. Léva—Garam-Berzencze.					
Stanice.	triedy	osobný vlak		miešan. vlak	
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Párkány-Nána	ind.	5:35	9:05	4:05	—
Kőhid-Gyarmath	»	5:52	9:22	4:23	—
Kéménd	»	6:07	9:37	4:39	—
Bény	»	6:19	9:49	4:52	—
Csata	érk.	6:31	10:01	5:05	—
Oroszka	ind.	6:47	10:27	5:29	—
Garam-Damásd	»	6:57	10:37	5:39	—
Zeliz	»	7:09	10:50	5:52	—
Nagy-Salló	»	7:36	11:18	6:20	—
Alsó-Várad	»	7:53	11:35	6:37	—
Léva	érk.	8:10	11:52	6:54	—
Léva	ind.	8:20	—	—	7:14
Nagy-Koszmály	»	8:38	—	—	7:38
Kovácsi	»	8:46	—	—	7:43
Garam-Szt.-Benedek	»	9:04	—	—	8:19
Ujbánya	»	9:25	—	—	8:57
Rudnó	»	9:30	—	—	9:08
Garamrév	»	*9:41	—	—	*9:20
Zsarnóca-Fürészmalom	»	*9:47	—	—	*9:29
Zsarnóca	»	10:00	—	—	9:54
Szénásfalu-Vihnye(V.-für.)	»	10:13	—	—	10:12
Geletnek-Szklenó (Sz.-für.)	»	10:19	—	—	10:33
Garam-Szt.-Kereszt	»	10:37	—	—	11:08
Saskó-Váralja	»	*10:44	—	—	11:18
Jájna	»	10:53	—	—	11:29
Garam-Berzencze	érk.	11:00	—	—	11:37

Garam-Berzencze—Léva. Léva—Párkány-Nána.					
Stanice.	triedy	miešan. vlak		osobný vlak	
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Garam-Berzencze	ind.	—	4:25	—	12:30
Jájna	»	—	4:33	—	12:38
Saskó-Váralja	»	—	4:44	—	12:49
Garam-Szt.-Kereszt	»	—	5:01	—	1:06
Geletnek-Szklenó (Sz.-für.)	»	—	5:24	—	1:26
Szénásfalu-Vihnye (V.-für.)	»	—	5:35	—	1:34
Zsarnóca	»	—	6:02	—	2:00
Zsarnóca-Fürészmalom	»	—	*6:07	—	*2:05
Garamrév	»	—	*6:14	—	*2:12
Rudnó	»	—	6:30	—	2:23
Ujbánya	»	—	6:45	—	2:40
Garam-Szt.-Benedek	»	—	7:16	—	3:11
Kovácsi	»	—	7:27	—	3:32
Nagy-Koszmály	»	—	7:38	—	3:36
Léva	érk.	—	7:55	—	3:53
Léva	ind.	5:05	—	9:45	4:25
Alsó-Várad	»	5:23	—	10:03	4:50
Nagy-Salló	»	5:46	—	10:26	5:17
Zeliz	»	6:08	—	10:49	5:51
Garam-Damásd	»	6:20	—	11:01	6:04
Oroszka	»	6:31	—	11:11	6:23
Csata	»	6:38	—	11:18	6:32
Bény	»	7:09	—	11:36	6:57
Kéménd	»	7:20	—	11:47	7:10
Kőhid-Gyarmath	»	7:33	—	12:00	7:25
Párkány-Nána	érk.	7:49	—	12:17	7:43

Tót-Megyer—N.-Bélicz. N.-Bélicz—Privigye-Bajmóc.					
Stanice	triedy	osobný vlak		osobný vlak	
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Tót-Megyer	ind.	3:55	11:55	4:10	7:20
Annamajor	»	*4:06	*12:06	*4:21	*7:31
Nagy-Surány	érk.	4:17	12:17	4:32	7:42
Ondrohó	ind.	*4:33	12:39	*4:48	8:02
Komjánh	»	4:45	12:51	5:00	8:14
Nagy-Kér 6. sz. ór.	»	*4:59	*1:05	*5:14	*8:28
Ivánka	»	5:17	1:23	5:33	8:47
Nyitra	érk.	5:34	1:40	5:50	9:04
Kajsza 10. sz. ór.	ind.	5:50	*1:56	6:06	—
Sarluska-Üzbégh	érk.	5:59	2:05	6:15	—
Vicsap-Apáti	ind.	*6:18	*2:25	*6:34	—
Szomorfalú	»	6:28	2:35	6:44	—
Nyitra-Ludány	»	6:51	3:02	7:07	—
Nagy-Tapolcsány	»	7:15	3:25	7:30	—
Bossány	»	7:32	3:42	7:47	—
Chynorán 15. sz. ór.	»	7:42	3:51	7:57	—
Nyitra-Zsambokrét	»	7:49	3:58	8:04	—
Kis-Bélicz	»	*7:58	*4:07	*8:13	—
Nagy-Bélicz	érk.	8:02	4:11	8:17	—
Nagy-Bélicz	ind.	8:14	4:25	8:22	—
Simony	»	8:25	4:39	8:33	—
Nagy-Ugrocz	»	8:37	4:53	8:41	—
Oszlány	»	8:48	5:08	8:52	—
Nyitraszeg	»	8:57	5:20	9:01	—
Nemes-Kosztolány	»	9:18	5:43	9:17	—
Nyitra-Novák	»	9:32	6:01	9:30	—
Kocs	»	9:45	6:17	9:43	—
Privigye-Bajmóc	érk.	9:57	6:32	9:55	—

Privigye-Bajmóc—N.-Bélicz. N.-Bélicz—Tót-Megyer.					
Stanice	triedy	osobný vlak		miešan. vlak	
		I—III.	I—III.	I—III.	I—III.
Privigye-Bajmóc	ind.	4:05	—	11:35	4:55
Kocs	»	4:17	—	11:49	5:07
Nyitra-Novák	»	4:30	—	12:06	5:19
Nemes-Kosztolány	»	4:48	—	12:29	5:34
Nyitraszeg	»	4:59	—	12:44	5:45
Oszlány	»	5:07	—	12:55	5:53
Nagy-Ugrocz	»	5:18	—	1:18	6:05
Simony	»	5:25	—	1:27	6:12
Nagy-Bélicz	érk.	5:34	—	1:38	6:21
Nagy-Bélicz	ind.	5:39	—	1:53	6:36
Kis-Bélicz	»	*5:42	—	*1:57	*6:40
Nyitra-Zsambokrét	»	5:52	—	2:06	6:49
Chynorán 15. sz. ór.	»	5:59	—	*2:12	*6:55
Bossány	»	6:08	—	2:22	7:04
Nagy-Tapolcsány	»	6:31	—	2:44	7:27
Nyitra-Ludány	»	6:50	—	3:07	7:46
Szomorfalú	»	7:13	—	3:33	8:09
Vicsap-Apáti	»	*7:19	—	*3:40	*8:15
Sarluska-Üzbégh	érk.	7:38	—	4:00	8:34
Kajsza 10. sz. ór.	ind.	*7:48	—	*4:19	*8:44
Nyitra	érk.	7:59	1:49	4:30	8:55
Ivánka	ind.	8:22	2:07	5:32	9:23
Nagy-Kér 6. sz. ór.	»	*8:37	*2:22	*5:47	*9:38
Komjánh	»	8:52	2:37	6:02	9:53
Ondrohó	»	*9:01	2:47	*6:11	10:03
Nagy-Surány	érk.	9:12	2:58	6:22	10:14
Annamajor	ind.	*9:27	*3:18	*6:42	10:34
Tót-Megyer	érk.	9:37	3:28	6:52	10:44

Garam-Berzencze—Selmezbánya.			
Stanice.	triedy	osobný vlak	
		I—III.	I—III.
Garam-Berzencze	ind.	12:22	6:25
Bélabánya	»	1:28	6:38
Selmezbánya	érk.	2:03	7:28

Selmezbánya—Garam-Berzencze.			
Stanice.	triedy	osobný vlak	
		I—III.	I—III.
Selmezbánya	ind.	9:30	2:56
Bélabánya	»	10:05	3:30
Garam-Berzencze	érk.	10:50	4:15

* Podmienečne vlak zastane

Hr. 15. čísla značia nočné hodiny.